

ה'תשע"ט ב' סיון תרנ"ט
ה'תשע"ט ב' סיון תרנ"ט
ה'תשע"ט ב' סיון תרנ"ט

פערסטער צייטונג

אויף דיעזע צייטונג מאגן מיר
דערנען מאגן
פרעסן פאר דעם

№. 111. נינטער יאהרונג

Post, den 19 September 1877

דער דרייען.

דאס ווארדן טאג דער פרידן אין אירע-
ונגא - דא טריקען האבען איהן אלען זייטן
לעגענדיג געוועט! - דא רוסען זינד איהן אל-
לען זייטן שמעלדן געשלאגען ווארדען! - דאס
ווארדן פרידן זייטן זענען פאן זענען נאך דא נאכ-
וועלט פילעס צי ערצעהלען האבען ווירד! -
אויגע אינגעהויער גראסע אבערמאכט פאן רוסען.
וועמען ס'ערבען אלטגענויערען אינד גרעכען
וועלעטען זיך פאן אלען זייטן זענען אין קליינע
הייליגן טריקען איהן דיעזעס צי ערצעהלען -
אינד דיעזעס קליינע הייליגן האט מיט וואירדע-
כאיער מאכט אינד אבערמאכט וועלכער פראפט
דען אינגעהויער גראסען הייליגן איסאניאדער-
געווארען אינד געשטימען! - ווא זענען דער-
נו דער גרויז? ווא איז דא דא ארוואכע צי פלי-
דען דאס אויך ווענען אבער פילע ווענען קא-
גען? - אין דער ב' ע' י' ס' ע' ר' ז' ו' ז' דער
קעמפלעך פרידן עס! - דא ברייטן טריקען
קעמפלען פיר גלייבען אינד פארטעלאנד פיר דען
בעשטאנד דער פארמאטעראנישען נאציאן; ווער-
דער איהרע פריינדע קיינע לייבע פיר דערען
בערריקענדע הערשריכ אינד קיינע בנייסטע-
וונג פיר איהר אינטערדיקטעס פארטעלאנד הא-
בען קאנען אינד גיר דורך געוואלט איהרער בע-
פעלחהכער און דען טרייען געשלעפט ווערדען!

נאך א מיסטען זיך נעמליך איהן אנדערשע זייטעס
סיליימאנס אינד מעהעמערס נעפאסט מאכען,
וועסאלב דא איינע ציאמסען טהייל איהרער
קרעפטע אין טירנאויא ציאמסענעמען מוסטען.
- אינד נון מוסטע יעצט אין גראסער טהייל דער
רוסישען ארמעע פאן טירנאויא נאך בעלא ענט-
זערעט ווערדען, אים דער דארט שדרענעטען
ארמעע דעס רוסישען קראנפירען צו העלפען!
- דא פראיינישען טריקישען ארמעען מעהע-
מערס אינד סיליימאנס צווישען בעבראויא אינד
קעבראויא העטטען יעצט אין ליכטעס שפיעל,
טירנאויא איינגענעמען אינד אן אויך דען רוקינע
דער רוסען אים דעס שפאק-פאסע אבזשינירען.
נון וואללען וויר יעצט דא איהן דא
שראכטען דער לעמטען טאגע בענעליכען דע-
פעטען מיטטהעלען:

אינע א מ ס ל י כ ע פעטערסברוגער דע-
פעטע פאם 15-טען סעפטעמבער מעלדעט: - אס
18-טען אינד 14-טען סעפטעמבער האבען דא רוי-
שישע קאנאנען גענען פלעווא פלעווא באמטאדירט.
אונזער באמטאדירען האט אבער דען טריקען
ווענען געשאדעט, וועסאלב אויך דא טריקען ניכט
צוריקצויערעטען, דא טריקען שפארען מיט איה-
רעס פילווער אינד פערשישען עס גיר דאן, ווען
עס נאשהווערדיג איז! - ערעס נענען 6 אוהר
אבערס דעס 14-טען סעפטעמבער עראשענען
דא טריקען אין העלפטעס פלייער נענען דא פאן
דען רוסען עראכבערעטען טירנאויא-בעפעטיגונג, אים
זינד צוריקגענומען, אס 15-טען סעפטעמבער
פיערעטען וויר אבערמאלס איהן פלעווא אינד
שטעקען דיעזע שטאדט אין גראד (וועלכע
אבער דאן פאן דען טריקען געלאשט ווארדען).
פאם 7-טען ביז צום 18-טען סעפטעמבער אלליין
זינד 200 רוסישע אשפציערע אינד 9982 סאלדאטען
(אדא ציאמסען 10,221) פראיינישע ווארדען. -
ביז יעצט וויס מאן נור פאן 3000 געמארדעטער-
ען, עס איז אבער נאך אונגאליך, דא אונגאלי
דער טריקען גענויא אונגעבען, אונזער ביזער-
נער נאנען פערלוסט ביזא פלעווא אן טארטען
אינד פרווארעטען וויר דא אונגאלי פאן 14000
ניכט אבערשרייטען, אים ערענע האט נאך דא
רוימענישע ארמעע ביז צום 18-טען סעפטעמבער
נענען 60 אשפציערע אינד 3000 סאלדאטען פער-
לארען.

נון, דיעזע רוסישע א מ ס ל י כ ע דעפע-
שע האט וועלכט דא שיעקליכען פערלוסטע
דער רוסען איינגעשאנדען. - איינע א מ ס ל י-
כ ע דעפעטע אסמאן פאשא פאם 16-טען סעפ-
טעמבער מעלדעט: - דא רוסען, וועלכע אס 11-
טען סעפטעמבער איינע אונזערע בעפעטיגונגען
איז א מ ס ען פלעווא'ס ערשטירטע האטטען,
ווארדען יעצט דורך דא טריקען וויערער פער-
דרענגט. - א ל ל ע בעפעטיגונגען אים אסען
פלעווא'ס (אלא אויך טירנאויא) זינד יעצט
ווערדען אים בעזיטע דער טריקען, דא רוסען
ווארדען אן העלפונ געשלאגען, דאס זינד אין
גראסער אונארדונג אינד פרוויררונג דא פליכט
ערגריפען האבען, דא רוסען פערלארען 15000
טארטען, דרייא מאנאנען אינד נאך פילע שיעס-
נערעטע, דא רוסען פאר פלעווא זינד היימיש
פאללשטענדיג געשלאגען; אן דעס לעמטען גע-
פעכטס טאנע אלליין האבען דא רוסען 8000 מאר-
טע אונד דאפעלט אן פילע פרוואונדעטע
פערלארען.

איינע פרווואט-דעפעטע דער נייע פרייע
פרעסע מעלדעט: דא טריקען האבען אללע
איהרע פריהערען בעפעטיגונגען שמעלדענען אינד
אויך גרויזא וויערען אין הערען. - דא רוסען
ווארדען אים אללען איהרען געשלענגען צוריק-
געווארען, אז דאס דא גענויערע טייערען שפעלונג-
גען דער רוסען אים 13 קילאמטער וויער פאן
פלעווא ענטפענעט זינד, אלס אס ערסטען שלאכט-
טאגע, דא רוסען מוסטען פאן איהרעס ווייטערן
אנגרייפען פלעוואס אבלאסען.

איינע פרווואט-דעפעטע איינער גראסען
גענלישען צייטונג מעלדעט: דער רוסישע נענע-
ראל שקאבעלעך, וועלכער דען היימיש-אנגרייפ
אויף פלעווא קאממאנדירטע, האט איינע פאלל-
שטענדיגע גענעראלע ערליסטען, ער זעכטס
זאל ביזא זיינע רוקינע איוסנערווען האבען:
- איינע רעגיסטער עקסטרירען ניכט מעהר, אויך
האבע קיינע אשפציערע מעהר, אויך בעשולדיגע
געמארדען, עס וואר נאכטעס וויללעך. - אלס דער
רוסישע רייכט-קאנצלער, פרייס גארטשאקא,
דיעזע רוסישע גענעראלע ביזא פלעווא פער-
נאכטען האטטע, דא זאנעט ער: - אונזערע לאנע
אויס נון איינע זעהר פערצווייפעלעך, יעצט איז
אללעס פערלארען! - ווא עס הייסט, האט זיך
גארטשאקא בערויזט! - ווא אונדראש געויערעט,
דאמיט ער דורך זיינע פערמיטטעלונג ווענעס-
טענס איינען בארדיגען וואפענשטיללשאנד בע-
ווערשאטעלליכען מאנען!

דער רוסישע אנגרייפ אויף פלעווא איז
אלא אינטערבראכען! דאס רוסישע היימיש-קוואר-
טיער מיט יעצטע אויף זיינע אייגענע רעסטיג
אינד אויף הילפע דעס רוסישען קראנפירנען דע-
נען, פעטערסברוג אינד אונדראש וועלכען איז
יעצט אין גראסער אירענע, מאן בערריכטעט
איינע רעוואלוציאן, דא יעצטע אן רוסלאנד זעהר
געלעךרליך זיין קאנעט, אוי כאנסטאנטינאפעל
אינד אים נאנען טריקישען רייכע ווערדען יעצט
אין אללען מאשענען דאנק-געבעטע פיר דא טיר-
קישען זיינע אבערהאלטען, אויך הייער אין אונ-
גארן פרייע זיך אללעס אבער דא טריקישען זיע-
נען אינד אונדראש ערענע מערעטע האבען פרי-
דענ-פעטעטע אינד דעס נאכטס גראסערע בע-
לייכטיגונגען פראנששאלטעט, דען העררען סער-
בען איז שוין דער אשפעט צור קרייט-היירונג
נענען דען א טריקא אנגרייפ פערנאנען גיר דא
מאנטענענדיגע זעטען נאך איהרען מאספ
נענען דא טריקען פארט אינד עררינגען אויך
נאך מאכע קליינע זענען, ווייל זיך יעצטע דא
טריקישע היימיש-מאכט נענען דא רוסען אינד רוי-
מענען ווערדען מוסטע.

דא נייערען נאכריכטען שעמטען דען פער-
לויסט דער רוסען ביזא פלעווא אויף 25000 מאנ-
אסמאן פאשא פאם 16טען נון יעצטע אללע אים
שטאלטען צום אנגרייפען אינד פערלאנגען דער
רוסען, פאן דער טריקישען שטאדט זאפא ווירד
איהם פילווער אינד זעכענס-מיטטעל צענעפיהרט,
אבער אויך סיליימאן אינד מעהעמער אל
פאשא שטעהנדיג ניכט מיסיג אינד שלאגען דא
רוסען אויף אללען זייטען, איינע א מ ס ל י כ ע
דעפעטע סיליימאן פאשא פאם 17-טען סעפ-
טעמבער מעלדעטע: - סויעט-ניקאליס וואר דער
אס שטערקסטע בעפעכטעטען אונד דען רוסען
אויס שפאק-פאסע - אינד דיעזעס סויעט-ניקא-
ליס האבען וויר היימע ערשטירטע, דא רוסען

בייא א פ ל ע ו נ א זינד דא רוסען
אינטער דען איינע איהרעס קאזערס אז העפטע
אינד אז געוואלט צוריקגעשלאגען ווארדען, דאס
זינד יעצטע אויף דא פערטעהרונגען איהרע איר-
נענען הייט בעראכט זיין מוסטען אינד אן איינע
אונגרישע אויף פלעווא נאר ניכט מעהר דעקען
קאנען. - א י א ש י פ ק א - פ א ס ע האט
יעצטע סיליימאן פאשא דא הארטיגע שטערקע-
טע בעפעטיגונג דער רוסען ערשטירטע, אז דאס
דאס הארטיגען שפעלונגען דער רוסען האט
אונגאליכאר געווארדען זינד, אין בערויטענ-
דעס טהייל דער ארמעע סיליימאן פאשא צא בע-
רויטס אבער טויערדיגן אינד בעבראויא אינד האט
זיך מיט דער ארמעע אונגעמער אלי פאשא פער-
איינגעט. - מעהעמער אלי פאשא האט אין דער
לעמטען טאגען אויך דער נאנען שטערקע אים
פארטען פאן אסמאן באזא אינד השימאיי ביז
פרינעס אינד בעלא (זענע אונזערע צייטונג אין
ני 99) געלענענדיג זיינע נענען דא ארמעע דעס
רוסישען קראנפירנען עראכטען, אז דאס מאן
שוין זיינע רוסישען ארמעען פיר פערלארען האר-
טען קאנען ווען ניכט שנעל דא רוסען פאן דער
גענער פלעווא דעס רוסישען קראנפירנען ביזא
בעלא צי הילפע אילען. - מעהעמער אלי
פאשא האט עס יעצטע נאר ניכט מעהר נאשה-
דעס פריהער בעררינגען אסמאן פאשא צי היל-
פע צי איהרען, דא אסמאן שוין פאן זאפא אים
איינע נייע טריקישע ארמעע צור הילפע בעקאס;
מעהעמער וויר זיך יעצטע דאיער מעהר ציט
נעהמען קאנען, אים דא רוסען אים אסען נאך
וואל אבערדעמטע אינד גיר דורכברעכעס ביזא
נע גענעלד צי פערניכטען.

דיא שלאכט היינטיגקייט, דא זיא זיך זאנסט ניכט
היהרען וואללטען.

איבער א מ ס ל י ב ע בומארקעטער דע-
פעטע בראכטע הייטע פריה פאלגענדע מערלונג:
אם 12-טען סעפטעמבער האבען דיא רוסען דיא
בערייטע טאנס פארדער עראבערטען מירקישען
בעפעסטונגען ווייטער פערלארען, וואבייא דיא
העלפטע דעם רוסישען רעגירונגעס אינטער-נע-
נעראל ש ק א ב ע ל ע ק צו ונדערע געאנגען
אזא. גענעראל שטאבעלעך פערלאנגטע פאם הי-
מישען קאממאנדאנטען הייליגע דיענע מאס אבער
צו פעט. 14

אם 13-טען סעפטעמבער וואר בלאס דער
קאמפף דער מירקען וועגען דער ווייטער-אינגא-
מע דער גרווייטער בעפעסטונגען דער רעג-
רענדע פריסט קארל פאן רומעניען אזא בערייט
מיט דעם רוסישען גראם-פריסטען אין שטריט
געראמקען, ווא דאס יענער דאס רוסישע הייפט-
קווארטיר פערלאסטען האט.

איבער קאנסטאנטינאפאלער דעפעטע פאם 15.
סעפטעמבער מערלעטען: דיא צירקונגעשלאנגען
רוסעניען מיסטען פיעלע איהרע קאנאנען צירק-
לאסטען. אסמאן פאטא האט דיא פערבינדונג
צווישען פלעווא אונד זאפא אז געווערעט אים
איהם דיא רוקענס-לויטען אין מיינע פאללע אים
געשטימטען קארדען מאנן. דער פערנד דער הי-
מען, דיא שטארט פלעווא צו אימנעקען, צו אים-
הינגען אונד צו אימנעקען, קאנן ניכט מער
געלויבען.

איבער פרוויאט-דעפעטע אים קאנסטאנטי-
נאפעל פאם 15-טען סעפטעמבער מערלעטען: אין
פאלגע דער פריסטאנע פערלוסטען, ווערעט
יעצט דיא רוסען ביא פלעווא ערלויבטען צו-
הען זיך דיא וואונלעבן איה דער קאנען לויטען אים-
פלעווא צירק אונד ווערדען יעצט פאללע פיער-
ענען טאנע ווארשען ביז דיא פרישטעקונגען
הייך ניג רוסישע ארמען און רעהאלטען ווערדען.
דיא רוסישע קארדען אונד און פאלע ווערע אים-
רענונג וועגען דער אונדערלויבען שלאסטען ביא
פלעווא ווא אינטער זיך, דאס ער אפט איבען אה-
באסט-אנפאלל בעקאממט.

איבער וועגען מאכען דיא מירקישען קאממא-
דאנטען מערעמער אלי פאטא אונד סולוימאן פאטא
בערייטענדיג פארשטריטען, אים אסטען ווארדען
דיא רוסען מאנן צירקונגענעם אונד ווערעט
איבער סעפטעמבער א מ ס ל י ב ע דעפעטע
איינע אבער ווערענדיגענע דער רוסען
ביינע אבער ווערענדיגענע דער רוסען
הייך מערעמער אלי פאטא פאלגענדען בערייט-
דיא ארמע דעם רוסישען קאנסטאנטינען מיסטע
זיך נאך פיעלען מארדענישען שלאסטען הויכער
דען פלוס (17 און 18) בעפעסטע זיך איה אים-
וערע מארען אין 17 (18) צירקונגענען. זאמט
ווערען אסטריך פאם פליסטע אנשרא קיינע רוסען
מעה אונד דיא רוסישע סירקישע ארמע
ווערע ווערענדיג זידיא. דיא הייפט-קראפט דעם הי-
מישען קאנסטאנטינען אים יעצטע און בעלד ווא
איבער גראסט, שלאכט בעפארשטעמט. דיא נייע
רוסישען ארמען, וועלכע ציר פערשטערענדיג הע-
בינגענען ווערדען זאללטען, ווערדען פאך דעם
1-טען אקטאבער אין בולגאריען ניכט איינערע-
פען קאנען.

איבער פלעווא דעפעטע מערעמער אלי
פאטא פאם 16-טען סעפטעמבער מערלעטען:
געסטען דאס עס צו איבער קאמפף מיט איבער
בערייטענדיג גראסען רוסישען רעגירונגען - אונד
אייך ווערע קאמפף ערעטע מיט איבער בער-
טענדיג גענערלאנגע דער רוסען.

איבער דעפעטע סולוימאן פאטא פאם 14.
סעפטעמבער מערלעטען, אם 13-טען וואר דער
אויפגענומען קאמפף ווערע העפט, דיא רוס-
שען קאנאנען ווארדען צו שווינגען געבראכען
צוהאלדיגע רוסישע ארשיללעדיגען ווארדען
געמארטעט. דיא לאנע דער רוסען אים שיקא-
פאטע איה איבער זאמט פערזווייפלעטע, דאס
מאן דיא באלדענע גענערלאנגע דער רוסען מיט
זיכערקייט ערווארטען קאנען.

אייך ביא לאוואן געשטאנדיג איבער שלאכט

וועלכע דאמט ענדעטען, דאס דיא מירקען צווייט
פאן דען דארטען רוסישען בעפעסטונגען ער-
שטירט האבען.

איים אונד ווערדען מערערע זיענדיכע
געפעטע דער מירקען געגען דיא רוסען געמל-
דעט. וויא עס הייסט, האבען יעצט דיא רוסען
ווייטליך שאן דיא פעסטונג אדראהאן פערלאס-
טען מיסטען.

דיא מערבען ווערדען שווערליך געגען דיא מיר-
קען אין קריגע ציענען. דיא וואללטען זיך פריהער
מיט דען מאנטענענדיגען פערבינדען; אבער דיא
מירקען זוכטע דיענע פערבינדונג צו פערדינערן
אונד עס קאם בערייטע צו איבער שלאכט צווישען
דען מירקען אונד 8000 מאנטענענדיגען. וואבייא
דיא מאנטענענדיגע מיט איבער פערלוסטע פאן
300 מארדען צירקונגעשלאנגען ווארדען.

איים דעם אונגארישען רייכסטאנע.

געסטען האט דער אונגארישע רייכסטאן
זיינע דיענענען ווערדען אייגענאמען אונד שאן
אין דיעזער ערסטען וועגונג ערנאם זיך אין פארם-
ליכער שטרע-דענען מיט אנפאלגענע אונד אנטער-
פערלאנגען אבער פאן. דער ערסטע דענדיג
וואר גראד אבערשט אפפאן דער איבערסטען
רעכטען. ער זאמטען: פאר אללע וילל איה הייך
איים אונגארישען רייכסטאנע מאנן אפגעטליך
מיינע בעיאנענדיגע אבער דיא מאפעקייט
אייך דען העלדענע מיט דער מירקען אונד צירקונגען.

וועלכע איהרע לעבענס-פעקענדיקייט אין ערהאבע-
נעם מאכט צווינען, טראטערעם איהר בעשטאנ-
דיגען מיסטען אין איראפא ניכט נעפאללען
וילל. - זיך וילל איה אונדען הערדען מיט-
טער-פערזענענדיגע פראנען, וואס ער דען יעצט
צו דעם איינמישען ערביינעם אין דען קריגע זאמ-
אונד וויא ער זיך ווערען נייען ערביינען-מירק-
שען מיינען גענענאבער פערהאלטען וילל -
איה וויס דאס דיא שיקא וואן ביים איינמישען
דעם רוסיש-מירקישען מיינעם איה איבער ניג
איינמישען ערביינעם נעפאטע וואר אונד דיא
וואללטע דאחער נאך רעכטענישע דאס קריגע-
זוכטע ערביינען מערענען אבער אונדער מא-
אריבע וואללטע דיעם ניכט צו אסטען אונד דא-
הייך וואר דער פארזענדיגע פערזענעם-פערטרא-
פיר ערביינען וואס ניכטען דאס עס איהם ניג יעצט
אייך לייכטע אים דען קריגע וועגען דיא שיקא
ווערדען אייגענאמען ווען זי ווערעט אונדער
מאנארישע איהרען ערביינען נאכבאר היינאך
אין דען קריגע וועגען דיא שיקא ווערדען דאס
דאנן צייט דאס לויטען, דאס וואר שטארק פאר-
מיאיש איה וועט פארדאנען שטענען. אונדער
מיסטער זאמטען עס אפט, דאס וואר דאפער
זאמטען ווערדען דאס זיך דער קריגע ניכט ווייטער
פערברייטע אונד קיינען פערטען שטאטע הויכע-
בערענען. אונד ער זאמטען דאס אסטען וואר יעצט
ערביינען אין דען קריגע ציענען ווערען אונד
דיא פארליטען אונדערע רעגירונגען איבער הויכע-
פריינדליכע. ווא זאמטען רוסלאנד שיינבאר אים
פארשטיינען וואר זאמטען מאן, דאס זיך ערביינען
ניכט איינמישען ואלל, דא אבער יעצטע דיא הי-
מען אין בולגאריען שלעכט שטענען, וילל מאן

איהרע איה שאן וואו ער ערביינען וועלכע געגען
לאסטען. - זיך וואו לייכט אונד אונדער ערעטען
איה פיערליכע אונד עטווא איה ווען ערביינעם
אין אונדערעם איבערעסטען? - אדער לויטען עס
פיערליכע און אונדערעם איבערעסטען דיא מיר-
קייא צעשטערען צו לאסטען, דאמט איה וואר
איינע שטיק בעקאממטען?

נאך דעם איבערעסטען רעכטען אפפאן שיקא-
דער איבערעסטען לויטען ערניסט שיקא. ער
שילדערטע איה ווינען דערע דאס גראסע מירקע-
פריינדליכע אונד דען הויכע-דאס דער אונגא-
אונד ערוויכטע איה רעגירונגען, דיא מאנע דאך
ענדליך זאנען וואס פיר איבער פארליטען וואס פיר
איינע פלאן ווא דיענעם קריגע גענענאבער האט
דער איבערעסטען לויטען דעפטיגע אינגאן
ה ע ל פ פראנטע וועדען אב דאס וואהר אים,

געסטען פרייטען דעקאטען: מאיר בריי רייז.

דאס זיך אונדער רעגירונג דייטשלאנד אינא-
פערנע אונדערלאסטען האטען, אלס ווא נור דען
אויסלויבען מירקען אונד ניכט איה דען שידרענען
רוסען פארזען וועגען דער פיעלען גרווייטער-
טען מאכען ליעס.
דער לויטע דעפטיגע איה אונד אונד פער-
לאנגע איה פאלקערייג אבער דאס דרויא-קא ווער-
בינדעם, אונד בראן לוי דרויא שיקא אונד
פראנטע אב צווישען דיענען דרויא קאונדען איה
איינע אבמאכונג אין בעצוג איה דען קריגע גע-
גען דיא מירקייא בעשטערען.

איה דיענע פיעלען פראנען ווירד מיניסטער-
פריינדעט מיט פיערליכע שאן געכסטען מיט-
וואר אנטווארטען.

פערשידענע ניואנקייטען.

(איינע יידישע דעפוסטא-
צוואן בייס קאנינגע) אינטער דען
צוהאלדיגע דעפוסטאציען, דיא דער קאני און
קאשיא אס א-טען סעפטעמבער אונד ערסטען מא-
ראש השנה) פארמיטטאן עמפאנגען האט בע-
פאנד זיך איה דיא דעפוסטאציע דער קאשיא
אויסלויטענען ארשטאדראכטען געמיינדע אינטער
אנפיהרונג דעם הערדען אבמאכענעם מיט אינגא-
טראטערעם אונד דען זאמטען פאר האכענען אים
טעמפעל צו ברענגען מיסטע בענאם זיך דאך דיא
ווייטע דעפוסטאציען (מיט כבוד הטרבות) צו בע-
גרייסען דעם קאניס, אלס א זיך פאך דעם קא-
נינג ערשינען וואר זאמטען דער דאכטען אונד
זיינע מאיעסטען: נאך דען פארשטיינען איה-
ווערען הויכען רעליגיאן אים דיא קאניליכע
מאיעסטע דער אבנאלען דער נאטעליכע מא-
יעסטע (מלכותא דא-טא בעין מלכותא דרוקעא),
מאנען אים דאחער איינער קאניליכע מאיעסטע
ערלויבען, דען פארזענדיגענען וועגען (ביכד)

ביים אבנאלע דער קאניליכען מאיעסטע מיט
קאפ-בעדעקונג איבערדענען צו הייסען -
הודקאפאל אטווארטענע דער קאני: וואו איה
מיסטע דאמס - נאך דער ביכד זאמטען דער
קאני נאנן לויט "אמן" אונד דאכטען הויערען
שפראך דער דאכטער פאן דען געפילען אונד
איינפליכטען שוויג דען ווען איהרעם קאנינג
גענענאבער אונד דער קאני ווערדען געטען עס
איהם מיר וואהלבעקאנטע, דאס דיא אויפגעליטען
מיר אונד מיינעם הערשען-הויכען איבער שיקא
זיינענען זינדיג - דאן ערקוינדעט זיך נאך
דער קאני דאך דער עטל דער געמיינדע-מיט-
לויטערע נאך איהרע בעפעסטונגען אונד אב
דיא איבער איינע סטאנאנע האבען ווארדען דאן
דיא דעפוסטאציע איה דאס גענענאבער געטלאס-
טען ווארדען.

(רוסישע גרווייטע און קייטען)
דיא זיינע פרייע פריסטע פאן געסטען מערלעטען
אין איבערס בולגארישען ארשע האבען דיא רוסען
אן איבערס זאמטענדיג דיא ווערען וועלכע געדאנען
ביים סאלינג-געבעטען איה דער סטאנאנע פער-
זאמטען "איען" אבערפאללען, אלס וואר
ווערען היינטענדיגען וואללטען ווארדען דיא ווא-
עס סטאנאנע פאן קאונדען אונד בולגאריען אים-
היינט דער אנפיהרער דיענען ווערדען וואר איה
בולגאריען אסטעם שיקא וועלכע דער הייטער
אין דען ווייטען ווינגאלישען וואר, ביא ווינעם
אנפירקע ערשיקאנען ווא ווערען ווארדען זיך איהם
צו פיסען אונד באטען אים משה אונד שיקא.
אבער דער גענענאבערע שיקא בעציינענען
דען מארדען דיא פארזענדיגען אויפגעליטען
אונד דיענע ווארדען זאפארט געוויינען, דאן
לעס שיקא איבער הויכע אבמאכענען מיסטע
דענען בלוס מיט דעם דער געמארטענען ווערען
אונד צוואנג דיא זאם אלס דענען געבליבענען
פאן דיענעם בלוטע צו מיינען, דיא לייכט דעם
אויפגעליטען פארשטענדיגעם אבמאכאם קאנאט
ווארדען פאן היינדיגען צעפרייטע אונד איינע-
פריסטען.

געמארטענע דעקאטען: מאיר בריי רייז.

נענין עלטערן געשענעט אונד דאן היינע-
שלאכטעס זייליגע ווארדען מיט שפיטעס אן
טהורע אונד טהארע העלפעטע מענער בייא
לעבעדיגע ליבע געשריטען, נרויזע אים-גע-
שפעסט. דיא קאטהאלישע בולגאריע האבען
זעכציג אידאעליטען און איינער ריחה מיט א-
נעס שריטע צוואמטענעבינדען אונד דיא דאן
איינע נאך דעם אנדערע אבעשלאכטעס. דיא
הער אנגעקאממענע פליכטיגע זינד ביז דיא
דיא קאכען אבעזעהרשט, דיא מיסמען זינד
פאללער הייב- אינער שטיב-וואנדען. איהר א-
בליק איז ערשיטערנד אונד הערצערוהרנד.
אזוייט דיא בעריכטע אים קינדערעס מערסט-
דיג איז עס מיט וועלכער אינפערשעמטהייט מאן
דע בעשטערטע אונד אלל דיא גרוואקסישע
דע בולגאריע צישיטרייבן. היינעטעס מאן דיא
רוישיגע גענעראלע אלס דיא "ערלען קעמער"
דעס יודען ערשיינען לאסען מאכטע, אינער דאך
שפעטען דיא בולגאריע נעוים טינגע האנד-ע-
הייט זיינען דיא פאן דען יוסען צו דער פערט-
בינג פאן גרוואקסישען נענען מאהאממעדיא-
אונד יודען ניכט אים-העלפעטע געווארדען הייערען.
איבערדעס איז עס פאללראכטע אונד איהר, דאס
אלל הייערע גרוואקסישען בלאס פאן בולגאריע
אינער ניכט פאן רוסען פערטרייבן ווארדען. אינער
אין קאנסטאנטינאפעל ערשיינענדיגע בלאטעטע שור-
קען איז זאכען איין בויקע פערטאפעטליכע
ווארדען. דער פאן איינעס יודען דיא העררהייט
וועלכער דער פערטרייבן דער רוישיגע ווארא-
קייטען מיט איינען איינען ציגעזעהען. אין דיע-
זעס בויקע הייסט עס אבער אונטער אנדערעס:
"אם געטן יודען דאס רוסישען סאלדא-
טען אין דען בולגארישען ארט עסקי-שאנא איין.
דיא בליבען דארט נור נין טאגע. אלליין וועלכע
פערטרייבן בראכטען הייערע און הייערע יודען
צייט צו שאנדען דיא אבער-העלען אינער יודישע
היינע אינער פליכטיגע אללעס, וואס דיא ניר
פארשאנדען הייערעס בעמעטיגטען דיא זיך דער
ווייבער אינער קינדער אונד הייערע וועלכע אלס
"פאנדיגע" דיא רוישיגע הייערע ווארדען
נעמלעך מיט דעם געגענעסעס איהרע פליכטי-
הייט ניכט צישייערען. דיא הערעטען זיך איין. דיא
יודען העכטען איהר געלד נאך העכטען פער-
נאכטען. אים הייערעס הייערע העלעטען דיא דיא
פלייזע אינער קינדער אלס "פאנדיגע" צווייטע דיא
דיא מענער גענאטהייט זינד. דאס פערטשעטע
געלד הייערענעבען. דיא יודען דיא יודען וויק-
ליך קיין געלד האטטען, און דיא איהנען "היי-
נען פאנדיגע" געלדען וויב איהר קינדער אים-
צילאזען. דיא נאחטען דיא רוישיגע קאלדארשען

פירטערליכע ראכע. דיא שערעטען דיא געמא-
נענען פרויען אינער מערדען שערערטען דיא מענ-
נער אין איהרען וואונדענען און אינער צינדעטען
לעטצטערע און ווארדען צוואהרלישען יודען אין
עסקי-שאנא ווייטער דען "היינע-טאך" שטאר-
בען. הייערעס טרעבען דיא איינע אנצאהל פרויען
אינער מערדען און דיא סינאגאגע אים דיא דארט
אם הייליגען ארטע צו שערען. אלל הייערע-
שאה אים נאכטען דעם קאזערס אונד קאנאניע
פאן רוסלאנד. וועהרענד הייערע שרעקליכען
ניין טאגע דארטעס מאן אין דעם יודישען שטאט-
טהיילע נור יאמטערן אונד וועהרענען. דיא יוד-
שע קינדער מיטען מיט "היינע-שטרייכען" ליע-
בען. דיא דען עלטערן דיא דער לעטצעס ביססען
בייך גערויכט ווארדען הייערע קאן מאן נאך
היינע הייערע קינדער זעהען דערען קארפער מיט
לאנגע-שטיבען בערעקט זינד. דער אבליק
דעם עלענדס וואר שוידערהאפט. איהר אפפענער
שטראמע זאג מאן הייערע פאן טאטען קארפערן
פערטאונדעטע אינער פערטשעטעטע ווייבער,
געזעכעלעטע מערדען אינער און איינער קעט-
טען שטאכטענדיגע נרויזע. דיא הייערע פארט-
ביז דאס פלאטעליכע ערשיינען סוליאן פאשאים
דאס רוישיגע הייב-געוונדעל אים עשי-שאנא
יאטע. דיא אנגעקאממענע טרופלישען סאלדארשען
פערטהיילען איינער דיא אינערקליכען צווייבעק
אונד וואסערע. וועהרענד הייערע ניין טרייער-
טאגע פילען דערקאך בערייטע צוויי הייערע
דער בעפאלדענען אין עסקי-שאנא דעם היי-
שען גרוואקסישען צום אפפער. דיא אים
דער בילדען אונד דיא איהנען וועלכע דיא רוסען
נאך בולגאריען געבראכט! אביגורד מ ד ה י
— נין דיא זעהען ווי דאך הייערע, דיא דיא
שען עס זעלבסט געוועזען דיא נאכטען איה-
דעם קאזערס וואפען אינערליכע בלוט פערט-
טען דיא נאנגע עראינערטע און צוויי מארדערע,
וועלכע דאס רוסישע ווייבער פערטרייבן אינער
צושייערען מאכטען וואס פערטרייבן יודען
איינע ביקארעסער דעשעטע עס וואס דיא ר-
טען אלס שטוצ-גענעל ערשיינען צו לאסען!
ארום דיא רוסישע ווייבער ווארלען אלס ציינען
איינערטען אים דיא רוישיגע הייערע ריין צו
וואשען! נין אים נאכטען שטאך ניכט עס פיר
דיא רוסען מיט אלס זיך פאן דען קינדען אין
"היינע-אינען" אים-שעלען צו לאסען!
* (ד ע ר א י י ז צ י ג ז א ה ה ד ע ס
פ א ר י ז ע ר ה ש י ב ג ע ש ט א ר
ב ע י א י ד דיא רייכטען מענער זינד ניכט
אומטער דיא ניקליכטען. זא ווערד אים פאר-
בעריכטען דער איינע זעהן דעם באראן ראש-
ענין זאכען:

שילד הייערע נוסאף פאן ראטהשילד נעמליך.
איז דייער טאגע פלאטעליך געשטארבען. עס
וואר הייערע און יונגער מאן פאן הייערע בידרונג
דיא פרויע זינער עלטערן אונד דער רעזעבלינג
היינענעם קרויזע און פאליי. מיט איהם
איז דיא מענליכע לייע דעם פארווער ראש-
שילד אלס ערלאשען צו בעטראכטען דיא דאס
אונגעהייערע פערטאגען אין דיא שווערע זאגע
היינע פאלייער ראטהשילד געלאנגען ווערד. זא
זיעטעס אונד מיט דעם האכטען מענליכען
ראטהשילד אונד נוסאף זיין!
* (ש א נ א ק ד ר א ד א ס פ ע ר
ט ר י ע י) אינערע לעזער קענען שאן יענען
ערלאס דעם קליטעס מיניסטערס דעם נעמעס איינע
עקע צושייען יודען אינער זאכען דיא צום יודע-
טויעט אבערדעטען זינד (נירס) אלס איינע
דערקלערט ווארדען. איינער דיא קינדער דיא איינער
זאלען עקע ענטשטיגען זינד מאכטע דעם ער-
וועהנטען מיניסטער-אל-ערלאשען אלס אינער-
ליך דיא בעטראכטען אינער לעבאכטען ניכט איינמאל
אין דיא יודישען מאטריקען איינעטראגען ווער-
דען וואר ווער זינענעם מיניסטערס האט הייער-
זען ערלאס אין אללען קרויזען דער היינענער-
טויעט ווערשאפט אינער לעבאכטען איינער
היינענער-ליכען הייערע טאגע הייערע דער אים-
שום דער פערטער פארטרייבן געמיידע איינע
זעכציג אים אין דער דארטען בעטראכטען וואר-
דען אים פאן דען און הייערע איינערליכע
ניכט איינע ערשיינען אין דעם רייכטען איינער
עס ווארדען יודען דער בערייבן געמאכט: הייערע
היינענער ערשיינען אים רייכטען איינער-
צו צו צושייען דער אין דער זאכען שאן זעלבסט
דיא נאכטען שייטעס מאכען הייערע — נין
דאס פערטרייבן איז נעוים איינע נאך שאנע
זאכען אלליין געפאלען שייטעס אונד הייערע-
טויערען ניכט אים פלאטען. מאן פערטרייבן הייער-
ביי דאך פאלליגע עקעטע ניכט: (1) הייערע
היינען איינע נאכטען בעלידיגען פיר דיא יודישע
היינענער דאס אין אונטער דער איבערשייט
צום יודענשומע וועלכע זיינען הייערע אים אים-
לאנדע ערפאלטען אלס איינערליכע בעטראכטען
ווארד: (2) גרוואכטען דען קינדער דיא אים
איינער ערשיינען יודען אונד נירס אבשטאם-
טען דיא אלס אינערקליך געלעטען בעציליך
דער ערשיינען-היינע נאכטען נאכטען: (3)
אבער הייערע יודען יודען הייערע דיא אין
קאטאלישע מאטריקען איינערליכען הייערען
אונד זאכען קאטאלישע ערשיינען הייערען אינ-

געקאנטע שיינענע צייטע זיך דא אלס פאללע וואר-
הייט. דען וואר האט פאן עקען איינער ערלעכער הייער-
פלייזע ווארדען די הייערע פאן הייערע בולגאריע ביססע-
נען שיינענע מאכט אונד איינער פאללען אלס ער דא-
דאזער דיא אנגעקאממענען ערלעכע פערטרייבן זיך
זיינע לייכטע צו איינע שטאכטען לעבען אונד זאכטען:
וואס ניכט ווערדען ניכט, איהר הייערען יודען
ווארלעט איהר פליכטיגע צום נענדיגען הייערע נענען
אין וואס איהר ווערדען רוסטאל ניכט פארטראכטען.
זאלעט דער הייער ניכטען ניכט פאללען הייערען
איים. ווייך ער קיינען יודען עספאנגען, אונד העכטע ער
איינער אונד באים זיך דען קיינען הייבט און איינער
קאנען און דיא ווייטען אנגעלענענענען אין פאל-
נע דערען דיא יודען אונד דאס אים איינערשיינען. נעוים
ווערדען אים שטייט אים איינעם איינערשיינען. ווייל ער
מאנער אונטער אים "היינענע" נאכטען אונד
איינע עס ניכט זא עשוואס זא האנדעלע עס זיך נעוים אים
איינען שטייט ווענען איינער. אללען הייערע צווישען
צוויי סאנדרע-ווענען. נין נין דער יודע אים זיך וויי
דיא האכטען מאן ווערדען וואס פאן ווארלען דיא קאכטע
איינער אונד דיא הייער צו שטענען זא אים אונד אים
דעם יודען דער איינער אונד דען געלד-זאכען צו שטע-
הען קאכטען —

ניכט פלאטעליך ערשאכטען העכטע אונד אין וויכטיגע
ציינע זאכען:
היינען וואר הייער שיינענע זיך זינד נאך הייער מאן
ניכט, דער דאס ניכט העכטען נענען דען פארשיידענע
אונד דען ראכטער דער אונדאלישען נעמיידע זאלען
בעלידיגען אונד צושייערען. איינען וועלל אונד דאך אין
פאר ווארשע וונד הייערען. דאס אים אין איינער
מאל ווייטען, דאס ניכט הייערע שיינענען ווייטען
טעג. אים איינע יודען און דען קאכען שילדערען דאך.
דיא בעהיינעטען דא: "דער הייער שטענען אונטער מיט
דען פיסטן אונד דעם געלד-זאכען דאס אים הייער-
אכטע עס אים הייערע ענענען ווייטען. דאס דיא הייערען
נאך הייערע געלד-זאכען מיט הייערע הענען הייערען. נין
איינע עס פאללענען, דאס אים איינען געלד-זאכען מיט
דען הענען עס פאללען אונד אים אים מיט דען פיסטען.
זא קאכטען עס דען אונד דאס אונד הייערען אים דאס
שויער פערטרייבט געלד ווערדען: . . .
דער שיינענען עקעטע אונטער הייערע דאנגער-
וועטערע העכטען צוואכטען. ער וואסערע זיך ניכט גלייך
צו פאללען. דיא ער איינע זאלען אונד איינער אים
דעם הייערע איינען יודען דאך ניכט פארשיידענע זיין
קאנגעטען ער ווארלעט און הייערע ווארשע איינען ווארשע
שטאכטען. דאך וואר די דעם יודען איינער עסמאן דיא
שוואכע ווייטען איינע שיינענע צו נעמיידען קאנגעטען
ער לייט עס דאזער ניכט צום איינער עקעטען אונד
דען פאר נעמטער און פיינליכעס פאנע פאליי:
אבער לאסען ווי דאך הייערע אונטערען שיינע-
ליינען הייער שיינענען זעהן ווא אונד האכען הייערען בארד

פערטרייבן שיינענע צייטע זיך דא אלס פאללע וואר-
הייט. דען וואר האט פאן עקען איינער ערלעכער הייער-
פלייזע ווארדען די הייערע פאן הייערע בולגאריע ביססע-
נען שיינענע מאכט אונד איינער פאללען אלס ער דא-
דאזער דיא אנגעקאממענען ערלעכע פערטרייבן זיך
זיינע לייכטע צו איינע שטאכטען לעבען אונד זאכטען:
וואס ניכט ווערדען ניכט, איהר הייערען יודען
ווארלעט איהר פליכטיגע צום נענדיגען הייערע נענען
אין וואס איהר ווערדען רוסטאל ניכט פארטראכטען.
זאלעט דער הייער ניכטען ניכט פאללען הייערען
איים. ווייך ער קיינען יודען עספאנגען, אונד העכטע ער
איינער אונד באים זיך דען קיינען הייבט און איינער
קאנען און דיא ווייטען אנגעלענענענען אין פאל-
נע דערען דיא יודען אונד דאס אים איינערשיינען. נעוים
ווערדען אים שטייט אים איינעם איינערשיינען. ווייל ער
מאנער אונטער אים "היינענע" נאכטען אונד
איינע עס ניכט זא עשוואס זא האנדעלע עס זיך נעוים אים
איינען שטייט ווענען איינער. אללען הייערע צווישען
צוויי סאנדרע-ווענען. נין נין דער יודע אים זיך וויי
דיא האכטען מאן ווערדען וואס פאן ווארלען דיא קאכטע
איינער אונד דיא הייער צו שטענען זא אים אונד אים
דעם יודען דער איינער אונד דען געלד-זאכען צו שטע-
הען קאכטען —

היינען ביינענע געשטארטען אונד געשווינען האטטען?
(פארשענענע פאללע)

